

РЕШЕНИЕ

№ 561

гр. София, 03.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на осми юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иван Иванов

Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

като разгледа докладваното от Иван Иванов Въззивно търговско дело № 20221001000180 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 261 596 от 15.12.2021 г. по т.д. № 271/ 2021 г. на Софийския градски съд, търговско отделение, VI - 16 състав по иска с правно основание чл. 135, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 649, ал. 1 от ТЗ, предявен от Р.Г. М., в качеството му на синдик на „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София, е обявен за недействителен по отношение на масата на несъстоятелността договора за продажба на недвижими имоти, сключен на 19.09.2017 г. с нотариален акт № 84, том III, рег. № 6701, дело № 290 от 2017 г. на нотариуса М. М. - Р., между „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София, представлявано от управителя М. П. К. и „Езерец ойл“ ЕООД - гр. Благоевград, представлявано от Р. К. К. ; „Езерец ойл“ ЕООД - гр. Благоевград осъдено на основание чл. 649, ал. 2 от ТЗ, вр. с чл. 108 от ЗС да върне в масата на несъстоятелността на „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София недвижимите имоти- предмет на договора за продажба, а именно : урегулиран поземлен имот VI - за складово- производствена база, в квартал 1 по дворищно-регулационния план на гр. София, м. НПЗ „***“, с площ от 5512 кв. м., при съседни УПИ VII-4 - за ремонтно-складова база, УПИ - СО за склад, УПИ X - 6, УПИ XI - 6 - за склад и УПИ I - за складова база и

офис сгради, който съгласно скица № 15-397294/17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява поземлен имот с идентификатор 35239.6109.1922 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед РД-18- 77/21.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК с административен адрес: с. ***, район „****“, ул. „****“ №

5, с площ от 5571 кв. метра, с трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: за друг вид производствен, складов обект, стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 153, квартал 1, парцел VI, *заедно с построяния в поземления имот* „Търговски офисно - сервизен комплекс на 1 и 2 етажа“, състоящ се от бензиностанция с АГСС и метан, търговска сграда за бензиностанция с кафе, със застроена площ 168 кв. м., контролно технически пункт за ТИР с автосервиз, със застроена площ 315 кв. м., открита автоматична автомивка, пункт за пълнене на туристически бутилки и площадка за хидравлични изпитвания на пътни превозни средства за превоз на опасни товари, който комплекс, съгласно скица на сграда № 15-397302/17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява сграда с идентификатор 35239.6109.1922.3 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед РД- 18-77/ 21.12.2010 г. на Изпълнителния директор на АДКК, с адрес на сградата с. ***, район „****“, ул. „****“ № 5, със застроена площ 478 кв. м., брой етажи: 1, с предназначение: сграда със смесено предназначение, като пунктът за пълнене на туристически бутилки, съгласно скица на сграда № 15-397300/ 17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява сграда с идентификатор 35239.6109.1922.2 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед РД - 18-77/ 21.12.2010 г. на Изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 9 кв. м., брой етажи: 1, с предназначение: друг вид производствена, складова, инфраструктурна сграда.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от „Езерец ойл“ ЕООД- гр. Благоевград, в която се твърди, на първо място, че е недопустимо като постановено при наличието на процесуална пречка (чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК), поради висящността на спора относно откриването на производството по несъстоятелност, с оглед обжалването на решението по чл. 630, ал. 1 от ТЗ в частта, определяща началната дата на неплатежоспособността.

Друго основание за недопустимост, което се изтъква, е неправилното дефиниране на страните по обусловения ревандикационен иск и съответно, на процесуалните качества на ищец и ответник по този иск. Според решението ищец и по двата иска бил синдика Р.М., но съгласно действащата редакция на чл. 649, ал. от ТЗ синдикът не бил единственият

- 3 -

ищец по обусловените осъдителни искове. Титулярът на материално-правното притезание по обусловения ревандикационен иск - длъжникът „Омикс“ ЕООД (н) следвало също да бъде конституиран като съищец (другар на синдика), а не като ответник по този иск, което не било направено от съда.

Решението, освен това било и „дълбоко неправилно“ - основната грешка на съда при анализа на обективния елемент от фактическия състав на чл. 135 от ЗЗД била плод на игнорирането на факта, че процесната покупко-продажба е била извършена не с цел да

бъдат увредени хирографарните кредитори на несъстоятелността, а за да бъдат погасени ипотечните кредити, отпуснати на длъжника от „Първа инвестиционна банка“ АД, което било изрично уговорено в договора. Този факт показвал, че отношенията между страните стоят по-скоро на плоскостта на преферентните иски по чл. 646, ал. 2 от ТЗ, отколкото на тази на отменителните иски по чл. 135 от ЗЗД и чл. 647 от ТЗ. На практика съдът обосновал тезата си за „увреждане“ на кредиторите на несъстоятелността с неотнормирана към процесния случай практика на ВКС и въз основа единствено на началната дата на неплатежоспособността, игнорирайки ключовия за делото факт, че с парите, получени от сделката са били погасени привилегирани вземания на банката, които биха били удовлетворени от стойността на имотите със или без процесната сделка, по реда на чл. 717н от ТЗ.

Неправилно съдът определил момента на възникване на вземанията на кредиторите - по делото не били събрани доказателства, че кредиторите са били такива към момента на сделката и тя ги е увредила. Няма доказателства и за намерението на „Езерец ойл“ ЕООД за увреждане чрез сключената пред 2017 г. сделка - свидетелката М. К. не установила дори знание от страна на управителя на дружеството-съконтрагент, че сделката евентуално уврежда кредиторите на дружеството, както и че то е имало кредитори, чиито вземания биха били застрашени от въпросната сделка.

Необоснован бил извода, че било доказано „знанието“ на втория ответник за увреждането, обективизиран в крайно неубедителни мотиви. Доказването на субективния елемент на отменителния иск не можело да стане с едно изречение, основано на показанията на свидетелката К., чиято пристрастност, както и неверността на показанията ѝ, били очевидни.

Уважаването на иска по чл. 108 от ЗС било неправилно, тъй като искът по чл. 135 от ЗЗД имал само облигационноправно действие и атакуваната правна сделка се считала за нестанаа само в отношенията със

синдика и този имот не се връщал в имуществото на длъжника, а само се давала възможност синдикът да удовлетвори кредиторите чрез продажбата му.

Молбата към съда е решението да бъде обезсилено изцяло, като недопустимо, респективно да бъде отменено и да бъде постановено друго решение, с което исковата претенция да бъде отхвърлена.

Ответникът по въззивната жалба „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София не е представил становище.

Ответникът по въззивната жалба Р.Г. М. - синдик на „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София в устните състезания я оспорва като неоснователна и моли решението да бъде потвърдено.

Софийският апелативен съд, търговско отделение, шести състав съобрази следното.

Въззивната жалба е процесуално допустима - подадена е в установения процесуален срок от надлежна страна в процеса, която има правен интерес от обжалването на подлежащ на въззивен контрол валиден и допустим съдебен акт.

При обсъждането на нейната основателност приема за установено следното.

В исковата молба ищецът Р.Г. М. - синдик на „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София твърдял, че с решение от 27.07.2020 г. по т. д. № 745/2020 г. на Софийския градски съд, търговско отделение, VI - 4 състав била обявена неплатежоспособността на „Омикс“ ЕООД с начална дата 31.12.2015 г. и било открито производство по несъстоятелност.

С договор за покупко - продажба, сключен на 19.09.2017 г., „Омикс“ ЕООД продало на „Езерец ойл“ ЕООД недвижими имоти, находящи се в

с. ***, район „***“, ул. „***“ № 5, подробно описани в молбата, за сумата 1 900 000 лева, без включен ДДС. Сделката била действие, намаляващо имуществото на длъжника, и била сключена от длъжника със знанието, че уврежда кредиторите си. Макар и да била възмездна, тъй като продавача и купувача били свързани лица по смисъла на §1 от ДРТЗ, се предполагало знание на купувача за увреждането.

Молбата към съда била да постанови решение, с което да обяви на основание чл. 135 от ЗЗД, вр. с чл. 649 от ТЗ сделката за относително недействителна спрямо кредиторите на масата на несъстоятелността и да осъди „Езерец ойл“ ЕООД на основание чл. 108 от ЗС да му предаде владението на недвижимите имоти.

- 5 -

Ответникът „Омикс“ ЕООД (н) - гр. София не депозирал отговор на исковата молба.

Ответникът „Езерец ойл“ ЕООД- гр. Благоевград в писмения отговор оспорил исковете като неоснователни. Изтъкнал, че с атакуваната сделка длъжникът не е намалил имуществото си, тъй като сделката била възмездна и с получената сума дружеството погасило свои задължения и съразмерно на отчуждената част от имуществото му били намалени и задълженията му. Затова сделката нямала увреждащ характер по смисъла на чл. 637, ал. 1, т.6 от ТЗ. Освен това купувачът не е знаел, че уврежда кредиторите на продавача, тъй като не знаел дали към деня на продажбата последният е имал и други кредитори, а и това не било доказано. Не било вярно, че е свързано лице с длъжника, тъй като двете дружества не били сред лицата, посочени в §1 от ДРТЗ.

Молбата към съда била да прекрати производството поради недопустимост на иска, а ако го приеме за процесуално допустим - да го отхвърли като неоснователен.

От преценката на доказателства, по отделно и в съвкупност, се установява следната фактическа обстановка на спора.

С решение № 1090 от 27.07.2020 г. по т. д. № 745/2020 г. на Софийския градски съд, търговско отделение, VI - 4 състав на основание чл. 630, ал. 1 от ТЗ била обявена неплатежоспособността на „Омикс“ ЕООД с начална дата 31.12.2015 г. и било открито производство по несъстоятелност. С определение № 261 172 от 4.11.2020 г. по същото дело Р.Г. М. бил назначен за постоянен синдик на дружеството.

В хода на въззивното производство е постановено определение № 489 от 5.08.2021 г. по т.д.н. № 2380/ 2010 г. на Софийския апелативен съд, търговско отделение, 13 състав, с което въззивната жалба, подадена от „Омикс“ ЕООД (н.) срещу решение № 1090 от 27.07.2020 г. по т.д.н. № 745/ 2020 г. на Софийския градски съд, търговско отделение, VI - 4 състав е била върната на основание чл. 264 от ГПК, поради оттеглянето ѝ от въззивника, и производството по делото е прекратено.

С определение № 174 от 10.03.2022 г. по настоящето дело на основание чл. 155 от ГПК на страните е обявено, че не подлежи на доказване служебно известния на съда факт - началната дата на неплатежоспособността на „Омикс“ ЕООД (н.) е 31.12.2015 г.

С договор за банков кредит № 022LD-L-000022 от 15.10.2015 г. „Първа инвестиционна банка“ АД предоставила на „Омикс“ ЕООД,

представлявано от управителя М. К., сумата 1 150 000 лева със срок на погасяване до 20.08.2020 г. Като съдлъжници по договора се задължили „Омикс Газ“ ЕООД, „Омикс Плюс“ ЕООД и М. К.. Кредитополучателят се задължил да учреди в полза на банката договорна ипотека върху необременения с вещни тежести свой поземлен имот с идентификатор 35239.6109.1922, с административен адрес: с. ***, район „***“, ул. „***“ № 5, ведно с правото на строеж за построяване на Търговско офисно сервизен комплекс на 1 и 2 етажа - бензиностанция, АГСС, търговска сграда, козирка, контролен пункт ТИР, автомивка, пункт за пълнене на туристически бутилки и офисно сервизна сграда.

С договор за банков кредит № 022LD-L-000023 от 15.10.2015 г. „Първа инвестиционна банка“ АД предоставила на „Омикс“ ЕООД, представлявано от управителя М. К., сумата 2 000 000 лева със срок на погасяване до 20.06.2025 г. Като съдлъжници по договора се задължили „Омикс Газ“ ЕООД, „Омикс Плюс“ ЕООД и М. К.. Кредитополучателят се задължил да учреди в полза на банката договорна ипотека върху необременения с вещни тежести свой поземлен имот с идентификатор 35239.6109.1922, с административен адрес: с. ***, район „***“, ул. „***“ № 5, ведно с правото на строеж за построяване на Търговско офисно сервизен комплекс на 1 и 2 етажа - бензиностанция, АГСС, търговска сграда, козирка, контролен пункт ТИР, автомивка, пункт за пълнене на туристически бутилки и офисно сервизна сграда.

С договор за продажба на недвижими имоти, сключен на 19.09.2017г. с нотариален акт № 84, том III, рег. № 6701, дело № 290 от 2017 г. на нотариуса М. М. - Р., вписан с вх.рег. № 61283/ 19.09.2017г., акт № 138, т. СXXXVIII, дело № 43971 на Службата по вписванията „Омикс“ ЕООД - гр. София, представлявано от управителя М. П. К. продало на „Езерец ойл“ ЕООД - гр. Благоевград, представлявано от Р. К. К. собствените на дружеството недвижими имоти, находящи се в с. ***, Столична община, район „***“, ул. „****“ № 5, а именно : урегулиран поземлен имот VI - за складово- производствена база, в квартал 1 по дворишно- регулационния план на гр. София, м. НПЗ „****“, с площ от 5512 кв. м., при съседни УПИ VII- 4 - за ремонтно-складова база, УПИ - СО за склад, УПИ X - 6, УПИ XI - 6 - за склад и УПИ I - за складова база и офис сгради, който съгласно скица № 15-397294/17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява поземлен имот с идентификатор 35239.6109.1922 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед РД-18- 77/21.12.2010 г. на изпълнителния

- 7 -

директор на АГКК с административен адрес: с. ***, район „***“, ул. „****“ № 5, с площ от 5571 кв. метра, с трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: за друг вид производствен, складов обект, стар идентификатор: няма, номер по предходен план: 153, квартал 1, парцел VI, *заедно с построения в поземления имот* „Търговски офисно - сервизен комплекс на 1 и 2 етаж“, състоящ се от бензиностанция с АГСС и метан, търговска сграда за бензиностанция с кафе, със застроена площ 168 кв. м., контролно технически пункт за ТИР с автосервиз, със застроена площ 315 кв. м., открита автоматична автомивка, пункт за пълнене на туристически бутилки и площадка за хидравлични изпитвания на пътни превозни средства за превоз на опасни товари, който комплекс, съгласно скица на сградата № 15-397302/17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява сграда с идентификатор 35239.6109.1922.3 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед РД- 18-77/ 21.12.2010 г. на Изпълнителния директор на АДКК, с адрес на сградата с. ***, район „***“, ул. „****“ № 5, със застроена площ 478 кв. м., брой етажи: 1, с предназначение: сграда със смесено предназначение, като пунктът за пълнене на туристически бутилки, съгласно скица на сградата № 15-397300/ 17.08.2017 г., издадена от СГКК - гр. София, представлява сграда с идентификатор 35239.6109.1922.2 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед РД - 18-77/ 21.12.2010 г. на Изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 9 кв. м., брой етажи: 1, с предназначение: друг вид производствена, складова, инфраструктурна сграда за обща продажна цена в размер на 1 900 000 лева, без включен ДДС.

Продавачът заявил, че е съгласен сумата да му бъде изплатена със средства, осигурени чрез банков кредит, който ще бъде предоставен на купувача от „Банка ДСК“ ЕАД след изповядване на сделката, вписване на трета по ред договорна ипотека (след вписаните първа

и втора по ред ипотеки в полза на „Първа инвестиционна банка“ АД) в полза на „Банка ДСК“ ЕАД върху имотите - предмет на продажбата.

Продажната цена трябвало да бъде преведена по сметката на продавача в „Първа инвестиционна банка“ АД с IBAN: *** и основание : пълно погасяване на задължението по договор за банков кредит № 022LD-L-000023 от 15.10.2015 г. и частично погасяване на задължението по договор за банков кредит № 022LD-L-000022 от 15.10.2015 г.

В съдебното заседание на 26.10.2021 г. е проведен разпит на свидетелката М. К. К. - съпруга на управителя на „Омикс“ ЕООД (н.), която обяснила, че познава управителя на „Езерец ойл“ ЕООД Р. К. К. от 2012 г. и че двете дружества били в бизнеса с търговия на горива. Знаела, че в периода от 2010 г. до 2018 г. съпругът ѝ и К. работили заедно по бизнес начинание, свързано с концесията на ловното поле „Синаница - Омикс хънтинг“. Знаела подробности и около продажбата на имотите, както и че преговорите продължили доста време. Тя присъствала на неформални лични срещи между двамата и смятала, че те многократно са обсъждали тежкото финансово състояние на „Омикс“ ЕООД и К. е бил информиран за задълженията, които били от 2015 г. и текущото състояние на дружеството.

В съдебното заседание на 7.12.2021 г. е разпитан свидетеля Е. В. Т. - работещ по граждански договор с „Езерец ойл“ ЕООД като управител на бензиностанцията в с. *** от 2018 г. Той обяснил, че е виждал там няколкократно М. К., но не бил виждал тя и Р. К. да се срещат и да се познават, а и К. твърдял, че не я познава. Свидетелят си спомнил, че преди 2 - 3 години говорили с К. за К. по повод на къща в с. ***, която се продавала.

Във въззивното производство, в съдебното заседание на 20.04.2022 г. е прието заключение на счетоводна експертиза, изготвено от вещото лице Р.С., от което се установява следното.

На 29.09.2017 г. по сметката на „Омикс“ ЕООД в „Първа инвестиционна банка“ АД, с IBAN: *** постъпила сумата 2 300 000 лева по паричен превод с наредител „Езерец ойл“ ЕООД от банкова сметка с IBAN: *** в „Банка ДСК“ ЕАД с основание „пълно погашение по договор 022ЛД- Л - 000023 и частично погашение по договор 022ЛД- Л -000022/15.10.2015“.

С постъпилата сума били изцяло погасени задълженията по договор за кредит № 022LD-L-000023/15.10.2015 г., възлизащи на 1 936 282.40 лева и частично погасени - до размер на 226 215.40 лева, задълженията по договор за кредит №022LD-L-000022/15.10.2015 г.

Задълженията на „Омикс“ ЕООД към „ПИБ“ АД преди постъпването на паричния превод били : 1) по договор за кредит № 022LD-L-000022/ 15.10.2015 г. - общо 1 162 325.92 лева ; 2) по договор за кредит №022LD-L-000023/ 15.10.2015 г. - общо 1 931 349.04 лева.

След извършените погасявания неплатените задължения на „Омикс“ ЕООД към „ПИБ“ АД

- 9 -

След обсъждането на установените от доказателствата факти и доводите на страните, в обхвата на правомощията си по чл. 269 от ГПК настоящият състав приема, че обжалваното решение е правилно, като споделя крайните изводи и мотивите на първоинстанционния съд, поради което и на основание чл. 272 от ГПК препраща към тях. В допълнение и в отговор на оплакванията в жалбата намира за нужно да посочи и следното.

Тезата на въззивника за недопустимост на решението е обоснована на първо място с аргумента, че същото е било постановено при наличието на процесуална пречка, а като такава се сочи наличието на висящо производство относно началната дата на неплатежоспособността на длъжника. Действително към деня на провеждането на устните състезания в първоинстанционното производство обявителното решение не е било влязло в сила по отношение на началната дата. От това обстоятелство обаче, не е произтичало задължение за първостепенния съд да спре производството по делото в хипотезата на чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК, тъй като на основание чл. 634 от ТЗ решението по чл. 630, ал. 1 от ТЗ подлежи на незабавно изпълнение и затова, по аргумент от чл. 641 от ТЗ, до влизането в сила на постановено от въззивния съд отменително решение (респективно решение, с което се определя друга начална дата на неплатежоспособността), позитивното решение на съда по несъстоятелността продължава да де ползва с незабавно изпълнение до стабилизиране на акта на въззивната инстанция в производството по несъстоятелност.

Независимо от казаното е нужно да се изтъкне, че правната уредба на второинстанционното производство като ограничено въззивно обжалване регламентира като негова непосредствена цел повторното разрешаване на материалноправния спор, при което дейността на първата и на въззивната инстанция е свързана с установяване истинността на фактическите твърдения на страните чрез събиране и преценка на доказателствата, и субсумиране на установените факти под приложимата материалноправна норма. От реализирането на тази цел произтича и задължението на въззивния съд да вземе предвид и фактите, които са се осъществили до провеждането на устните състезания във въззивното производство и са от значение за спорното право - чл. 235, ал. 3 от ГПК. Такъв факт несъмнено е влизането в сила на 6.10.2021 г. на определението за прекратяване на въззивното производство, образувано по жалбата на длъжника срещу решението по чл. 630, ал. 1 от ТЗ в частта му относно началната дата на неплатежоспособността, пряка последица от което е стабилизирането на акта на въззивната инстанция в производството по несъстоятелност.

Изложените съждения обуславят извода за неоснователност на оплакването за

необоснованост на решението на посоченото основание.

Несъстоятелно е и твърдението за необоснованост на обжалвания акт поради неправилното дефиниране на страните по обусловения ревандикационен иск и неконституирането на длъжника като съищец по осъдителния иск.

Активната легитимация на длъжника е изрично отречена от закона - в чл. 649, ал. 2 от ТЗ ясно е казано, че обусловените от исовете по ал. 1 осъдителни исове за попълване на масата на несъстоятелността *могат да бъдат предявени от синдика, съответно от кредитор*. В доктрината и съдебната практика еднозначно е възприето разбирането, че *активната легитимация на синдика произтича от качеството му на процесуален субституент на кредиторите на масата на несъстоятелността* и крайната цел на успешното провеждане на отменителните исове и обусловените от тях кондикционни или ревандикационни исове е връщането в масата на несъстоятелността на имущество, отчуждено от патримониума на длъжника в която и да било от хипотезите в Глава 41, раздел I от Търговския закон. Следователно *синдикът не предявява принадлежащо на длъжника право* („чуждо право“ по смисъла на чл. 26, ал. 4 от ГПК), в който случай би било задължително конституирането на „лицето, чието право е предявено“.

Посочването в титулната част на исовата молба на несъстоятелния длъжник като ответник и по ревандикационния иск само по себе си не може да бъде аргумент за недопустимост на решението - съществено е, че в доклада по чл. 140 от ГПК съдът изрично е посочил, че отменителния иск е *„сединен с иск за осъждане на „Езерец ойл“ ЕООД да върне в масата на несъстоятелността недвижимите имоти, предмет на недействителния договор за продажба“* и е постановил решение по осъдителния иск *само срещу надлежния ответник-приобретателя на отчужденото имущество*.

По оплакванията за неправилност на решението съдът приема следното.

Тезата на въззивника за липса на елемент от фактическия състав на чл. 135 от ЗЗД - *извършването на сделката от длъжника с цел да бъдат увредени неговите кредитори*, е основана на твърдението, че единствения мотив за продажбата на недвижимите имоти е бил погасяването на обезпечените с договорна ипотека върху същите имоти вземания на банката, произтичащи от двата договора за кредит. По тази причина и отношенията между страните стояли по - скоро на преферентните исове по чл. 642, ал. 2 от ТЗ, отколкото на предявения отменителен иск по чл. 135 от ТЗ.

- 11 -

В мотивите на цитираното в жалбата Решение № 140 от 27.05.2020 г. по т. д. № 3106/ 2018 г. на ВКС, I т.о., при съобразяване с възприетото в доктрината (С. С., „Актуални въпроси на производството по несъстоятелност“, С., 2013) разбиране, е направена съпоставка между

исковете по чл. 646, ал.2 от ТЗ за обявяване на относително недействителни спрямо масата на несъстоятелността на действия и сделки от страна на длъжника, които създават т.нар. „преферентен ефект” на едни негови кредитори спрямо други, като осигуряват привилегировано положение на първите относно поредността на удовлетворяване от имуществото на длъжника в масата на несъстоятелността - от една страна, с отменителните искове по чл.647 от ТЗ - от друга страна. Разграничението на двете групи правни действия с имуществото на длъжника е проведено с оглед наличието или липсата на реално имуществено увреждане на кредиторите на масата на несъстоятелността, изразяваща се в намаляване на съдържанието на последната, като е посочено, че системата на преференнтните фактически състави по правило е абстрахирана от всякакви субективни елементи и е изградена на изцяло обективна основа - на основата на простия критерий на нарушаване на заложения в чл.722 от ТЗ дистрибуционен модел.

По - нататък в решението се изтъква, че „Уредените от закона действия с преферентен ефект са принципно правомерни и се третират като неправомерни единствено в условията на обявена неплатежоспособност или свръхзадълженост. Поради това при тяхната уредба стои на преден план необходимостта от баланс между интереса на производството по несъстоятелност и правната сигурност и предвидимост на действията, които могат да бъдат обявени за недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността. *По тази причина и в предходната, и в действащата редакция на Търговския закон преференнтните действия и сделки са конкретизирани по вид, а именно това са действия и сделки по прихващане, изпълнение и обезпечаване на собствени задължения.*“

В конкретния случай атакуваното от синдика действие на длъжника не е сред изброените в закона, поради което въпросът за наличието на установения в разпоредбата на чл.135 от ЗЗД модел на противоправност остава открит. Съгласно последователната практика на касационната инстанция, която настоящият състав изцяло споделя, увреждащо кредитора действие е всеки правен и фактически акт, с който се осуетява или затруднява осъществяването на правата на кредитора спрямо длъжника. Така увреждане е налице, когато длъжникът се лишава от свое имущество, намалява го или по какъвто и да и начин затруднява удовлетворението на

кредитора, в т.ч. извършено опрощаване на дълг, обезпечаване на чужд дълг, изпълнение на чужд дълг без правен интерес и пр. (Решение № 261 от 25.06.2015 г. по гр.д. № 5981/ 2014 г. на ВКС, IV г.о, Решение № 93 от 28.07.2017 г. по т.д. № 638/ 2016 г. на ВКС, II т.о.)

Съгласно приетото в цитираното по - горе решение, намерението за увреждане означава, че увреждането следва да е включено в целта, за чието осъществяване е сключена сделката. Субективното отношение на представляващия дружеството предполага съзнателно насочване към причиняването на съответното увреждане, изразяващо се в намаляване на имуществото на дружеството или затрудняване удовлетворението на неговите кредитори. Увреждането може да съставлява крайна цел или неизбежен резултат, но при всички случаи следва да е налице съзнание за сигурното бъдещо настъпване на неблагоприятните

последници за кредиторите като пряк резултат от сключването на сделката.

Намерението за увреждане не следва от самото увреждащо действие, *а от обкръжаващите обстоятелства, при които действието е извършено*. Съобразно приетото в Решение № 153 от 3.02.2017 г. по т.д.№ 3372/ 2015 г. на ВКС, I т.о., законът не поставя ограничение пълното доказване на релевантния за спора факт да е възможно само чрез преки доказателства.

Пълно доказване може да се проведе и чрез косвени доказателства и за да е успешно, предполага установяване на верига от косвени доказателства. Именно поради спецификата си на косвени доказателства (дават указания за основния факт само косвено, установяват странични обстоятелства, непосредствено свързани с основния факт, отделното косвено доказателство не е от естество само да установи основния факт пряко), за да може да се изгради единен и безпротиворечив извод за проведено пълно доказване, е необходимо преди всичко съобразяването им в тяхната съвкупност. Освен, че трябва да са установени по безспорен начин, те следва да се намират в такава връзка едно с друго, че да доказват без съмнение главния факт.

За конкретния случай извода за целенасочено намерение на длъжника да затрудни удовлетворяването на кредиторите, като намали своето имущество, произтича от обективните данни, които се съдържат в икономическата експертиза, приета в производството по чл. 625 от ТЗ, както и в списъците на приетите от синдика вземания, обявени по партидата на длъжника в търговския регистър на 7.10.2020 г. и одобрени от съда по несъстоятелността с определение № 260 834 от 22.10.2020 г.

Според заключението на експертизата обективно обусловената невъзможност на длъжника да погасява изискуемите си и ликвидни парични задължения към кредиторите по чл.608, ал.1 от ТЗ с наличните си краткотрайни активи, определена с оглед неговото цялостно икономическо

- 13 -

състояние, е настъпила към 31.12.2015 г., която дата е била възприета от съда по несъстоятелността като начална дата на неплатежоспособността.

Според приетото в мотивите на обявителното решение, в периода от 20.07.2015 г. до 20.12.2017 г. длъжникът е имал задължения към иницииралия производството по чл. 625 от ТЗ „Нафта трейдинг“ АД в общ размер 2 056 809.87 лева за извършени доставки на горива и битум по договори, сключени в периода от 1.01.2015 г. до 1.01.2017 г., и е бил осъден по силата на арбитражно решение да заплати на доставчика сумата 2 010 646.63 лева.

В списъците по чл. 685 от ТЗ и по чл. 688 от ТЗ са отразени приети от синдика вземания в значителен размер към кредиторите „Българска асоциация за експортно застраховане“ ЕАД - за сумата 384 662 лева , „Нафта трейдинг“ АД - за 2 364 394.08 лева,

Националната агенция за приходите - за 634 881.48 лева, „Нафта трейдинг“ АД - за 355 997.95 лева, „Инвестбанк“ АД - за 67 244.68 лева и „Уникредит факторинг“ ЕАД - за 306 840.97 лева. Прието е и вземане на „Първа инвестиционна банка“ АД в общ размер 1 046 696.30 лева, произтичащо от неплатения остатък на сумата по договор за банков кредит № 022LD-L-000022 от 15.10.2015 г. и от задължение по договор за банков кредит № 022LD-L-000010 от 19.06.2013 г.

В своята съвкупност тези „обкръжаващи обстоятелства, при които действието е извършено“, насочват към неизбежния извод, че при наличието на множество кредитори с изискуеми вземания в значителен размер длъжникът, имайки представа за своето незавидно финансово състояние, е избрал да удовлетвори само един от тях, като е съзнавал напълно, че по този начин лишава останалите кредитори от възможността да получат удовлетворение, тъй като към деня на продажбата дружеството не е имало други ликвидни активи, с които да погаси задълженията си към тях.

Тук е мястото да се изтъкне, че релевиращия от въззивника довод за наличието на обезпечение на вземанията на кредитора „Първа инвестиционна банка“ АД, с оглед реда на удовлетворяването им при осребряването на имуществото в масата на несъстоятелността, е изцяло ирелевантен при обсъждането на субективното отношение на представляващия дружеството, включващо съзнание за сигурното бъдещо настъпване на неблагоприятните последици за кредиторите като пряк резултат от сключването на сделката.

Несъстоятелно е и възражението на въззивника за недоказаност на момента на възникване на вземанията на кредиторите, с оглед приложимостта на хипотезата на чл. 135, ал. 3 от ЗЗД.

Според приетото в Решение № 60 164 от 31.05.2022 г. по т.д. № 1895/ 2020 г. на ВКС, II т.о., предвид обстоятелството, че отменителният иск е предявен от синдика по реда на чл. 649, ал. 1 от ТЗ - с оглед откритото производство по несъстоятелност на длъжника и с цел попълване масата на несъстоятелността и удовлетворяване на кредиторите, действията и сделките, предмет на исковите, следва да увреждат масата на несъстоятелността. Поради специфичната цел на исковите по чл. 649, ал. 1 от ТЗ и предвиденото в чл. 649, ал. 5 от ТЗ изключение относно действието на решението - не само по отношение на длъжника и на кредитора - ищец, но и по отношение на всички кредитори на несъстоятелността и на синдика, следва да се приеме, че *възникване на вземането по смисъла на чл. 135, ал. 3 от ГПК е определена начална дата на неплатежоспособността, а не възникване на вземането на отделен кредитор*. Тъй като въпросната сделка е сключена след определената с решението по чл. 630 от ГПК начална дата на неплатежоспособност, за уважаването на предявения отменителен иск отпада задължението на ищеца да докаже наличието на предпоставките на чл. 135, ал. 3 от ЗЗД - че

действието е било предназначено от длъжника и лицето, с което той е договарял, да увреди кредитора.

По отношение наличието на последния елемент от фактическия състав на приложимата правна норма, съобразявайки възприетите в задължителната за съдилищата практика на касационната инстанция принципни разрешения относно косвените доказателства, съдът приема следното.

Материалноправната предпоставка по чл. 135, ал. 1, изр. 2 от ЗЗД - „знанието за увреждането“ на приобретателя по атакувания възмезден вещно-прехвърлителен договор („лицето, с което длъжникът е договарял“), има субективен характер и ищецът, който следва да проведе пълното главно доказване, много рядко разполага с преки доказателства относно това обстоятелство. Всяко едно от допустимите доказателствени средства, включително и свидетелски показания, може да бъде източник било на косвено, било на пряко доказателство, като процесуалния закон не въздига определени видове доказателствени средства като по - значими или категорични в сравнени с други. (Решение № 61 от 1.03.2016 г. по гр. д. № 4578/ 2015 г. на ВКС, IV г. о.)

Показанията на свидетелката М. К. в достатъчна степен насочват към извода, че управителят на дружеството - приобретател по

- 15 -

сделката, е имал представа за влошеното финансово състояние на дружеството в периода от време непосредствено преди продажбата, респективно и за това, че същото има задължения и към кредитори, освен ипотекарния кредитор, на когото според условията на договора е трябвало да плати продажната цена. От справка по партидата на дружествата - съконтрахенти по сделката се установява, че в предмета на дейност на всяко едно от тях е включена и търговия на едро и дребно с горива и нефтопродукти, което потвърждава казаното от нея - че двамата управители са се познавали, тъй като „са в един бизнес с търговия на горива“. Свидетелката заявила, че е била юрисконсулт на едно от свързаните с длъжника търговски дружества - солидарен длъжник по договорите за кредит и затова може да се даде вяра на думите ѝ, че е „наясно с отношенията на „Омикс“, доколкото тази длъжност несъмнено изисква добро познаване на търговските контакти на дружеството. В това си качество тя присъствала и на личните, неформални срещи между двамата управители, проведени в рамките на преговорите по сделката, затова трябва да ѝ се вярва, когато казва, че „г-н К. е информиран за задълженията, за текущото състояние на „Омикс“. Действително не е правдоподобно да се мисли, че лице, упражняващо по занятие търговска дейност, няма да проучи внимателно финансовото състояние на продавача, преди да пристъпи към сключването на сделка на стойност близо два милиона лева. Съвместното

участие на двамата управители в периода от 2010 г. до 2018 г. в бизнес проект, свързан с концесията на ловно поле, което би имало значението на индиция за близост, от която произтича взаимно доверие, не се подкрепя от преки доказателства по делото, но едва ли би могъл да се приеме за случайност факта, че два дни след регистрирането на 27.08.2018 г. на „Езерец хънтинг“ ЕООД (с едноличен собственик на капитала „Омикс“ ЕООД) - на 29.08.2018 г. М. К. е прехвърлил на Р. К. всички свои дялове в капитала на новоучреденото дружество. Освен всичко друго, тази сделка несъмнено би могла да бъде разглеждана и като успешен край на бизнес начинанието, за което говори съпругата на прехвърлителя.

Настоящият съдебен състав приема категорично, че показанията на свидетелката М. К., преценени с оглед на всички други данни по делото, не могат да бъдат поставени под съмнение предвид възможната ѝ заинтересованост по смисъла на чл. 172 от ГПК, поради което ги кредитира изцяло.

Не така стоят нещата с показанията на свидетеля Е. Т. - те не установяват факти, които имат отношение към същината на спора и са

спомени за събития, случили се след извършването на сделката, затова и не допринасят за опровергаването на тезата на ищеца.

В заключение, от преценката на обсъдените косвени доказателства, извършена по вътрешно убеждение, съдът достигна до извода, че те в своята съвкупност са достатъчни за да установят главния доказателствен факт - знанието за увреждане по чл. 135, ал. 1, изр. 2 от ЗЗД.

По изложените съображения искът с правно основание чл. 135 от ЗЗД, вр. с чл. 649, ал. 1 от ТЗ следва да бъде уважен и договора за продажба на недвижими имоти, сключен на 19.09.2017 г. между „Омикс“ ЕООД и „Езерец ойл“ ЕООД, да бъде обявен за недействителен по отношение на кредиторите на „Омикс“ ЕООД (н.).

По възраженията на въззивника срещу уважаването на ревандикационния иск, които са основани на облигационноправните последици от успешното провеждане на иска по чл. 135 от ЗЗД, съдът намира за нужно да посочи, че споделя изцяло правните аргументи, изложени в цитираното по - горе Решение № 60 164 от 31.05.2022 г. по т.д. № 1895/ 2020 г. на ВКС, II т.о. Съставът на касационната инстанция е приел, че с оглед основателността на предявения отменителен иск правните последици на извършената сделка са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността *и правното положение, настъпило като последица от атакуваната сделка, се възстановява по отношение на кредиторите на масата на несъстоятелността в състоянието, което е било преди тяхното извършване.* Поради това всяка от страните дължи връщане на полученото на отпаднало основание - аргумент от чл. 55 ал. 1, пр. трето от ЗЗД. Предвид изложеното, предявеният от синдика осъдителен иск за

връщане в масата на несъстоятелността на имота, предмет на договора от 19.09.2017 г., е основателен и следва да бъде уважен.

При този извод като несъстоятелно следва да бъде преценявано твърдението за недоказаност на претенцията поради липса на доказателства относно фактическата власт върху имота.

Преди всичко следва да се изтъкне, че в хода на производството по делото ответникът „Езерец ойл“ ЕООД никога не е релевирал твърдения, че е отчуждил имота - предмет на сделката, а фактът, че той е в неговото владение, се установява от показанията на свидетеля Е. Т., който при разпита в съдебното заседание на 7.12.2021 г. е заявил, че е управител на бензиностанцията в с. *** от 2018 г., *по силата на граждански договор със собственика „Езерец ойл“ ЕООД.*

Поради съвпадането на крайните изводи на настоящия състав на въззивната инстанция с тези на първостепенния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено изцяло.

- 17 -

При този изход на спора ответникът „Езерец ойл“ ЕООД следва да бъде осъден на основание чл. 649, ал. 6 от ТЗ да заплати в полза на Софийския апелативен съд държавна такса в размер на 815.53 лева.

По изложените съображения Софийският апелативен съд, търговско отделение, шести състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261 596 от 15.12.2021 г. по т.д. № 271/ 2021 г. на Софийския градски съд, търговско отделение, VI - 16 състав.

ОСЪЖДА „Езерец ойл“ ЕООД - гр. Благоевград, бул. „Пейо Яворов“ № 36, с ЕИК 121385461, да заплати на основание чл. 649, ал. 6 от ТЗ на Софийския апелативен съд - гр. София, бул. „Витоша“ № 2 държавна такса в размер на 815.53 (осемстотин и петнадесет лева и петдесет и три стотинки) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____